

ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАПОДІЯНУ СОБАКОЮ БІЙЦІВСЬКОЇ ПОРОДИ

Чумак Ю. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн – 41

Науковий керівник – к.ю.н.Поджаренко К.Є.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

Утримуючи собаку, її господар має знати і розуміти не тільки свої права, але й обов'язки, і усвідомлювати необхідність їх узгодження з правами і свободами інших людей. Не дотримуючись цих принципових положень, порушуючи відповідні правила поведінки з собаками, ставлячи життя і здоров'я інших людей в небезпеку, господар собаки порушує свій конституційний обов'язок, закріплений у ст. 68 Конституції України, де зазначено, що кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. А згідно зі ст. 66 Конституції України кожен зобов'язаний відшкодувати завдані ним збитки [1.]

Сьогодні можна спостерігати, що кількість собак небезпечних порід, що знаходяться у власності громадян і юридичних осіб, із кожним роком збільшується. Це призводить до збільшення випадків заподіяння ними шкоди життю, здоров'ю та майну громадян, а також зростання кількості позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої твариною. Варто відзначити, що й відповідна судова практика вирішення спорів про підстави відшкодування шкоди, заподіяної тваринами як джерелом підвищеної небезпеки, відрізняється суперечливістю і відсутністю єдиного підходу до розгляду такої категорії справ.

У зв'язку із цим актуальним є питання про відповідальність за шкоду, завдану тваринами, які законодавством України віднесені до джерел підвищеної небезпеки, а також тваринами, які не є джерелом підвищеної небезпеки.

За ст. 180 Цивільного кодексу України (далі - ЦК) тварини є особливим об'єктом цивільних прав, на який поширюється правовий режим речі. Тобто собака є майном, об'єктом права власності людини, яке остання здійснює відповідно до закону на власний розсуд, незалежно від волі інших осіб. І як власнику речі (собаки) згідно зі ст. 317 ЦК лише її господарю належить право володіння, користування та розпорядження своїм майном [2].

У ч. 5 ст. 319 ЦК зазначається, що власник не може використовувати право власності на шкоду правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства. Усвідомлення цього власником та здійснення свого права власності лише в межах та порядку, встановленому законом, є необхідним для убезпечення інших людей від негативних наслідків, які може спричинити недбале використання свого права власності на собаку господарем [2].

Собака може покусати людину і тим самим завдати шкоди її здоров'ю; зіпсувати речі людини, завдати їй особистої матеріальної шкоди; може налякати людину, заподіявши їй особисту моральну, тобто немайнову, шкоду; здатна понівечити чи вбити людину або тварину, і за все це господар має нести відповідальність. Усі собаки становлять небезпеку, а охоронні та бійцівські породи особливо небезпечні, і

їх утримання потребує належних знань та навичок поведінки з ними.

Згідно з чинними правилами утримання домашніх тварин кожен власник зобов'язаний зареєструвати свого собаку; з реєстрацією видається один з трьох жетонів - білого, синього чи червоного кольору, що відповідає ступеню агресивності породи собаки і зумовлює режим його утримання, та реєстраційний номер. Цей жетон кріпиться на ошийнику собаки і ніколи не повинен зніматися; господар повинен виховувати тварину у спеціально відведених місцях; собаки, віднесені до категорії охоронних чи бійцівських порід під час реєстрації (синій, червоний кольори), мають обов'язково носити намордники та виховуватися на короткому повідку; господарі зобов'язані щорічно робити собакам щеплення та обстежувати їх на наявність сказу; сплачувати податок з тварини та виконувати інші обов'язки, невиконання яких становить для оточуючих небезпеку.

Згідно зі ст. 1187 ЦК службові собаки (охоронні) та собаки бійцівських порід визнаються джерелом підвищеної небезпеки. Для них передбачений спеціальний правовий режим утримання. Собака може бути зброєю, причому настільки специфічною, що захиститись від неї традиційними способами неможливо. До таких належить бійцівська порода собак - бультер'єр, що може спричинити каліцтво та навіть вбивство дітей і дорослих громадян. Вигул цих собак без намордників вважається неприпустимим [2].

Господар несе адміністративну відповідальність, якщо порушує чинні правила утримання собаки. Так, згідно зі ст. 154 Кодексу України про адміністративні правопорушення утримання собак у місцях, де це заборонено відповідними правилами, чи понад установлену кількість, чи незареєстрованих собак, чи приведення у громадські місця, чи виховування собак без повідків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях - тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян у розмірі від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і попередження або накладення штрафу на посадових осіб - від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, що спричинили заподіяння шкоди здоров'ю людей або їх майну, а так само повторне протягом року вчинення порушення з числа вищезгаданих - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією тварин і на посадових осіб - від чотирьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [3].

Крім того, такі особи мають нести кримінальну відповідальність за ст. 194

Кримінального кодексу України (далі - КК) за умисне знищення або пошкодження майна у разі, якщо шкода заподіяна у великих розмірах. Згідно з приміткою до ст. 192 КК розмір шкоди вважається великим, якщо він у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, що нині становить 1700 гривень і більше [4].

Отже, відповідальність за шкоду, завдану собаками бійцівських порід за цивільним законодавством України передбачає загальний та спеціальний делікт. При цьому шкода, завдана тваринами, утримання яких не становить джерело підвищеної небезпеки (генеральний делікт), відшкодовується в повному обсязі власником тварини, за умови протиправної поведінки власника чи володільця тварини, завданої шкоди, причинно-

наслідковим зв'язком між зазначеними елементами відповідальності, а також за умови наявності вини власника чи володільця тварини, що виражається у порушенні Правил утримання домашніх тварин у населених пунктах та норм КУпАП. Що ж стосується спеціального делікту -- шкоди, завданої тваринами, що є об'єктом джерела підвищеної небезпеки, то відповідальність за шкоду, завдану такими тваринами, настає незалежно від вини власника чи володільця тварини. У зв'язку із цим пропонується удосконалити і розширити перелік тварин, діяльність з утримання яких становить підвищено небезпечну діяльність, що пов'язано з наявністю у багатьох із них ознак не підконтрольності людині та підвищеної шкідливості, пов'язаної із природними фізичними властивостями тварини.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Крушельницька Г. Л. Особливості відповідальності за шкоду, завдану тваринами / Г. Л. Крушельницька // Право і суспільство. - 2014. - № 1. - С. 58-64.

УДК 347.464

ДОГОВІР ПОЖЕРТВИ ЯК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ДОГОВІР

Трикозюк М. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн – 41

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

Пожертва за своєю природою є різновидом договору дарування - дарування нерухомих та рухомих речей, зокрема грошей та цінних паперів фізичним особам, юридичним особам, державі Україна, Автономній Республіці Крим, адміністративно-територіальним утворенням для досягнення ними певної, наперед визначеної мети [1].

Договір пожертви досить специфічний, тому потребує глибокого і досконалого вивчення. Договір пожертви має певні особливості щодо умов укладання та виконання, визначення прав та обов'язків сторін і правових наслідків невиконання (неналежного виконання) договору.

В будь-якому суспільстві є окремі версти населення з невеликими доходами, а також громадяни, соціально незахищені з різних причин. Особливо скрутним стає матеріальне становище значної частини населення у перехідні періоди реформування економіки, в умовах економічної кризи, що відбувається нині в Україні. За цих умов певну матеріальну допомогу таким верстам населення, хворим та інвалідам можуть надати організовані форми благодійництва.

Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» визначає благодійництво як добровільну безкорисливу пожертву фізичних та юридичних осіб у наданні набувачам матеріальної, фінансової, організаційної та іншої благодійної

допомоги, специфічними формами якої є меценатство і спонсорство [2]. Згаданий закон визначив організаційно-правові засади такої форми дарування, як благодійництво, а також засади діяльності благодійних організацій.

Легальне визначення договору пожертви передбачено у ст. 729 ЦК України. Пожертвою є дарування нерухомих та рухомих речей, зокрема грошей та цінних паперів особам, встановленим частиною першою ст. 720 ЦК України, для досягнення ними певної, наперед обумовленої мети [1].

Пожертва відрізняється від договору дарування предметом дарування, зокрема майнові права не можуть бути предметом пожертви. Предметом пожертви може бути будь-яке майно, яким пожертвувач може розпорядитися. Частіше за все це - грошові кошти, хоча можуть бути й інші речі (наприклад, для осіб, які постраждали від стихійного лиха).

Крім цього, разом з прийняттям пожертви на особу покладаються обов'язок, спрямований на досягнення певної наперед обумовленої мети суспільно-корисного характеру.

Загальна користь полягає в тому, що невизначена кількість осіб може користуватися дарунком. У протилежному випадку, якщо кошти призначаються конкретній особі без певного призна-